

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

judecând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar, declarat de avocatul Procopovici Augustin în numele inculpatului Țochir Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016, în cauza penală, în privința lui

Țochir Ion XXXXX, născut la XXXXXX, originar și domiciliat în mun. XXXXX, str. D. XXXX, ap. XX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 06.01.2016 pînă la 09.08.2016;

Instanța de apel de la 23.08.2016 pînă la 28.09.2016;

Instanța de recurs de la 30.11.2016 pînă la 07.02.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului ordinar în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 09 august 2016, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Țochir Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și i s-a aplicat pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, în sumă de 14 000 lei.

Pedeapsa complimentară stabilită prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 09.07.2015 sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, se va executa separat.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a reținut că, la 03.12.2015, aproximativ la orele 16:30 Țochir Ion, în timp ce conducea automobilul de model „XXXXX”, cu n/î XXXX, pe str. XXXXX, mun. XXXXX, fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport, prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 09.07.2015 a pierdut controlul volanului și s-a tamponat în tulpina unui copac, după ce a parcat automobilul în fața intrării la șantierul de construcții amplasat pe str. XXXX XXX, mun. XXXX, unde sosiți la fața locului colaboratorii INP, din motiv că, de la cet. Țochir Ion se simțea miros puternic de alcool în timpul discuției și fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, ultimul a fost supus alcooltestului „Drager”, în vederea constatării faptului de consumare a alcoolului, în rezultatul la ce, la cet. Tochir Ion s-a constatat o concentrație de alcool în aerul expirat de 1,17 mg/l, care conform art. 134¹² alin. (3) Cod penal, se califică ca stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a-l recunoaște vinovat pe Țochir Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală și art. 34, 82 Cod penal, să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8

luni și cu aplicarea prevederilor art. art. 85, 87 Cod penal, prin adăugire parțială la pedeapsa aplicată a părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința anterioară a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 09.07.2015 și anume pedeapsa complementară, sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe o perioadă de 1 an 10 luni 20 zile, de executat separat, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele aspecte:

- instanța de judecată constatând în cazul dat vinovăția inculpatului Țochir Ion în comiterea infracțiunii incriminate prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal urma să aplice inculpatului prin prisma prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, o pedeapsă sub formă de închisoare de minim 4 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis;

- instanța de judecată nu a luat în considerație criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 Cod penal, personalitatea inculpatului și anume faptul că fiind anterior condamnat, inclusiv și pentru comiterea unei infracțiuni similare, nu a făcut concluziile necesare, nu a stat pe calea corijării și legea penală nu și-a atins scopul.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Țochir Ion XXXXX recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală și art. art. 34 alin. (1), 82 alin. (2) Cod penal, i se stabilește pedeapsa cu închisoare pe termen de 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, corect a stabilit situația de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Țochir Ion, o încadrare juridică corespunzătoare art. 264¹ alin. (4) Cod penal — *conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, săvârșită de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.*

Referitor la pedeapsa penală aplicată inculpatului Țochir Ion pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, instanța de fond a indicat prevederile art. 75 Cod penal, fiind reținute circumstanțe atenuante ca recunoașterea vinei, caracterizarea pozitivă a inculpatului, aflarea la întreținere a unui copil, căința sinceră, iar careva circumstanțe agravante nu au fost reținute.

Instanța de apel verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului Țochir Ion a constatat că, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel a notat că, prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii.

Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii

penale și a pedepsei penale. Pedepsa este echitabilă, când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane, or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Instanța de apel constată că, acțiunile inculpatului Țochir Ion au fost încadrate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, pentru care legea penală prevede sancțiunea sub formă de amendă în mărime de la 700 la 800 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 1 an.

Iar în conformitate cu criteriile enunțate la art. 16 Cod penal, infracțiunea respectivă se califică ca infracțiune ușoară.

Din materialele cauzei penale instanța de apel a reținut că, inculpatul Țochir Ion prin sentința Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 09 iulie 2015, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa penală sub formă de amendă în mărime de 300 u.c., cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Prin ordinul de încasare a numerarului nr. 01 din 02 iunie 2016 se atestă că, inculpatul Țochir Ion a achitat amenda stabilită prin sentința nominalizată la 02.06.2016, adică după comiterea faptei prejudiciabile incriminată în prezenta cauză penală, ceea ce denotă că, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, în stare de recidivă.

În acest context, instanța de apel a constatat că, prima instanță nu a ținut cont de prevederile art. art. 34 alin. (1), 82 alin. (2) Cod penal, potrivit cărora inculpatului urma a fi stabilită o pedeapsă minimă de 4 luni închisoare.

Astfel, avînd în vedere cele constatate instanța de apel a intervenit în legalitatea și temeinicia sentinței, sub aspectul individualizării pedepsei penale în privința inculpatului Țochir Ion.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală, astfel reținînd faptul că, inculpatul Țochir Ion a recunoscut vina în comiterea faptei infracționale incriminate acestuia și a solicitat examinarea cauzei penale în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod procedură penală că, dînsului i se impută săvârșirea unei infracțiuni ușoare, că în privința acestuia au fost reținute circumstanțele atenuante ca recunoașterea vinei, căința sinceră, prezența unui copil minor la întreținere și caracterizarea pozitivă a acestuia, iar careva circumstanțe agravante nu au fost reținute, însă infracțiunea incriminată acestuia a fost comisă în stare de recidivă, iar cu referire la prevederile art. 34 alin. (1), 82 alin. (2) Cod penal, instanța de apel va aplica inculpatului Țochir Ion pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, pedeapsa sub formă de *închisoare pe un termen de 6 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis*, ceea ce va constitui o pedeapsă echitabilă, de natură să aducă atingere scopului pedepsei penale prevăzut de art. 61 Cod penal.

Totodată, instanța de apel menționează și despre faptul că, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel inculpatul Țochir Ion a depus cerere scrisă prin care a solicitat ca în privința sa să fie aplicate prevederile Legii RM nr. 210 din 29.07.2016 (în vigoare din 09.09.2016) „privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

Instanța de apel a respins cererea inculpatului Țochir Ion de aplicare în privința acestuia a actului de amnistie, deoarece inculpatul nu întrunește condițiile specificate la art. 1, 2 din Legea RM nr. 210 din 29.07.2016, fiind reținut din materialele cauzei penale că, la data comiterii infracțiunii, antecedentul penal nu era stins, ceea ce constituie un impediment la aplicarea actului de amnistie, or, art. 10 alin. (2) din Legea RM nr. 210 din 29.07.2016 prevede că, la aplicarea alin. (1) nu se ține cont de antecedentele penale ale persoanei reabilitate și nici de antecedentele penale stinse în modul stabilit de legislație.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Procopovici Augustin în numele inculpatului Țochir Ion, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri prin care să fie încetat procesul penal de învinuire a lui Țochir Ion în baza art. 264/1 alin. (4) Cod penal. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel motivând că, concluzia instanței de apel precum că Țochir Ion nu întrunește condițiile din art. 1, 2 din Legea nr. 210 din 29.07.2016, privind amnistia, nu a menționat care anume condiție acesta nu o întrunește. Or, art. 10 alin. (2) din aceeași Lege, prevede că, la aplicarea alin. (1) nu se ține cont de antecedente penale ale persoanei reabilitate și nici de antecedente penale stinse în mod stabilit de lege. Astfel, recurentul consideră că instanța de apel greșit a interpretat respectiva normă. Mai mult, Țochir Ion nu cade sub incidența art. 10 alin. (1), respectiva normă nu poate fi aplicată, iar pentru a aplica alin. (2), este necesar de a indica litera din alin. (1) sub incidența căreia cade Țochir Ion, or instanța de apel nu a făcut-o.

6. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul declarat de către inculpat urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că recurentul, drept temei pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel poate fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie.

Astfel, Colegiul lărgit urmează să se expună asupra cererii invocate de recurent privind aplicarea amnistiei.

În temeiul art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia constituie actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

La data de 09 septembrie 2016 au intrat în vigoare prevederile Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Potrivit art. (1) alin. (1), (4) al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova „(1) Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2-9, 11 și 12”

Potrivit art. 2 alin. (1) al Legii sus menționate „Procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani. Iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol încetarea procesului penal conform alin. (1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate.”

La data de 03 noiembrie 2016, avocatul Procopovici Augustin în numele inculpatului Țochir Ion a depus o cerere cu privire la aplicarea în privința lui a dispozițiilor Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prin care a solicitat încetarea în faza de judecare a cauzei penale pornită în privința lui Țochir Ion în baza art. 264/1 alin. (4) Cod penal Cod penal, în legătură cu adoptarea legii sus menționate.

Colegiul penal lărgit menționează că, până la devenirea hotărârii judecătorești irevocabile, orice instanță ordinară este în drept, în baza art. 2 din Legea nr. 210, să aplice actul amnistiei față de inculpat și să pronunțe o hotărâre de încetare a procesului penal, pe cauza penală.

Astfel, instanța de recurs este în drept să aplice amnistierea inculpatului, prin casarea hotărârilor adoptate de către instanțele de fond și pronunțarea unei soluții de încetare a procesului penal, dacă la recursul ordinar este anexat acordul scris al inculpatului. Semnăturile de pe cererile prezentate trebuie să fie legalizate în modul prevăzut de legislația în vigoare.

Din materialele cauzei penale, Colegiul penal lărgit constată că inculpatul Țochir Ion întrunește condițiile prevăzute la art. 1 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 și în privința lui pot fi aplicate dispozițiile legale, iar procesul penal urmează a fi încetat în legătură cu intervenirea amnistiei, deoarece inculpatul Țochir Ion a recunoscut vina în comiterea infracțiunii și se căiește sincer.

Cît privește argumentul instanței de apel precum că, „... *infracțiunea incriminată acestuia a fost comisă în stare de recidivă, iar cu referire la prevederile art. 34 alin. (1), 82 alin. (2) Cod penal, instanța de apel va aplica inculpatului Țochir Ion pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni...astfel, inculpatul nu întrunește condițiile specificate la art. 1, 2 din Legea RM nr. 210 din 29.07.2016, fiind reținut din materialele cauzei penale că, la data comiterii infracțiunii, antecedentul penal nu era stins, ceea ce constituie un impediment la aplicarea actului de amnistie, or, art. 10 alin. (2) din Legea RM nr. 210 din 29.07.2016 prevede că, la aplicarea alin. (1) nu se ține cont de antecedentele penale ale persoanei reabilitate și nici de antecedentele penale stinse în modul stabilit de legislație.*”

Colegiul penal lărgit menționează că, Legea nr. 210 nu impune expres anumite restricții de aplicare a amnistiei, în privința persoanelor care au comis infracțiuni, în stare de recidivă. Interdicțiile aplicate actului de amnistie, față de persoanele ce au comis infracțiunea în stare de recidivă, rezultă din prevederile art. 10 lit. g) a Legii nr. 210 care stabilește că nu se aplică amnistia, în privința persoanelor ce au fost condamnate anterior pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, executând, în tot sau în parte, pedeapsa cu închisoare. Sub incidența interdicției, prevăzute de art. 10 lit. g) al Legii nr. 210, nu cad persoanele care au fost anterior condamnate pentru infracțiunile indicate în art. 10 lit. g), dar nu au executat pedeapsa cu închisoarea sau antecedentele penale sunt stinse.

Infracțiunea săvârșită de inculpatul Țochir Ion, potrivit criteriilor enunțate la art. 16 Cod penal, se clasifică ca infracțiune ușoară și nu cade sub interdicția prevăzută la art. 10 din Legea nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia.

Astfel, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind întrunite condițiile legale, instituite prin Legea nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, motiv pentru care urmează a fi dispusă încetarea procesului penal în privința lui Țochir Ion conform prevederilor legii sus menționate, pentru învinuirea în baza art. 264 alin. (1) Cod penal.

7. În conformitate cu prevederile art. 391 alin. (1) pct.6), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Procopovici Augustin în numele inculpatului Țochir Ion, casează parțial sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 09 august 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe **Țochir Ion XXXX**, pronunțând următoarea hotărîre.

Se dispune încetarea procesului penal pe învinuirea înaintată lui Țochir Ion XXX în baza art. 264/1 alin. (4) Cod penal, conform prevederilor art. 2 al Legii Nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Se dispune eliberarea lui Țochir Ion XXXX, din penitenciar în caz dacă nu se deține în baza unei alte hotărîri de condamnare sau măsuri de reprimare.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la 07 martie 2017.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu